

ชื่อ

วิภา แซ่โง้ว

วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ปีการศึกษา 2549

ชื่อเรื่อง

ทัศนะของผู้ประสานการประชุมที่มีต่อกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์
โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก
และเยาวชน กระทรวงยุติธรรม

(Opinions of Facilitators towards Restorative Justice through Family and
Community Group Conferencing at Juvenile Observation and Protection
Centres, Ministry of Justice)

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ทัศนะของผู้ประสานการประชุมที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม เชิงสมานฉันท์โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม
ผู้วิจัย	วิภา แซ่โจ้ว
ระดับการศึกษา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนา
พ.ศ.	2549
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชัย ภูโยธิน
กรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ธีรยุทธ สุนทร พ.ต.ท.ดร.พงษ์ธร รัญญูสิริ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนะของผู้ประสานการประชุมที่มีต่อกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม 5 ด้าน ได้แก่ แนวคิดและหลักการกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ วิธีการของการใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ความคาดหวังผลในการใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้ประสานการประชุม และแนวทางการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานของผู้ประสานการประชุม เปรียบเทียบทัศนะของผู้ประสานการประชุมโดยจำแนกตามกลุ่มผู้ประสานการประชุม และประสบการณ์การทำหน้าที่เป็นผู้ประสานการประชุม รวมทั้งเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้ประสานการประชุม ตำแหน่งนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ และพนักงานคุมประพฤติ ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำนวน 44 จังหวัด โดยใช้ตารางเครีชีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) รวมทั้งสิ้น 108 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติทดสอบที (t - test) และสถิติทดสอบเอฟ (F - test)

ผลการวิจัย พบว่า ทัศนะของผู้ประสานการประชุมที่มีต่อกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและ

เยาวชน ในภาพรวม 5 ด้าน พบว่าเห็นด้วยระดับปานกลาง โดยเห็นด้วยระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านแนวทางการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงาน ด้านความคาดหวังผลต่อการประชุมกลุ่มครอบครัว และชุมชน และด้านวิธีการของการใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ และเห็นด้วยระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านแนวคิดและหลักการกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ และด้านปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้ประสานการประชุม

จากการเปรียบเทียบทัศนคติของผู้ประสานการประชุมโดยจำแนกตามกลุ่มผู้ประสานการประชุม และประสิทธิภาพการทำหน้าที่เป็นผู้ประสานการประชุม ในภาพรวมไม่พบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ที่ตั้งไว้ว่าผู้ประสานการประชุมที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส กลุ่มผู้ประสานการประชุม และประสิทธิภาพการทำหน้าที่เป็นผู้ประสาน การประชุมต่างกัน มีทัศนคติต่อการใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่ม ครอบครัวและชุมชน ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรมต่างกัน ในภาพรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็น รายด้านก็พบว่าด้านอายุ ตำแหน่ง และประสิทธิภาพการทำหน้าที่เป็นผู้ประสานการประชุม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน จึงเป็นไปตามสมมติฐาน ที่ตั้งไว้

จากการศึกษาครั้งนี้ผู้ประสานการประชุมมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานว่า เห็นควรมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้ความรู้แก่ประชาชน บุคคลภายนอก ตลอดจนชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจอย่างต่อเนื่องได้รับรู้มากขึ้น เห็นความสำคัญ และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา รวมทั้งมีกฎหมายรองรับผลของการไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขของการประชุม เพื่อให้สามารถทำงานได้สะดวกและนำไปบังคับได้จริงอย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนอบรม เสริมทักษะให้แก่ผู้ประสานการประชุมอย่างสม่ำเสมอ อธิบายให้ผู้เสียหาย เยาวชน ตำรวจ เห็น ความสำคัญของการประชุม และการพิจารณาคดีคุ้มครองเด็กที่ต้องเข้าสู่กระบวนการประชุม กลุ่มครอบครัว ควรพิจารณาเป็นราย ๆ ไป โดยที่เด็กต้องสำนึกผิดอย่างแท้จริง และไม่ควรรยึดถือ ความยินยอมหรือการเรียกค่าสินไหมทดแทนของฝ่ายผู้เสียหายเป็นสำคัญ รวมทั้งจัดสรร งบประมาณเพิ่มขึ้น เพื่อจ่ายเป็นค่าตอบแทนแก่ผู้เข้าร่วมประชุม และจัดอบรมสัมมนาผู้นำชุมชน โดยสามารถกำหนดคุณทศศาสตราจารย์กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่ม ครอบครัวและชุมชน ได้ 3 ระดับ คือ ระดับชาติ ระดับครอบครัวและชุมชน และระดับบุคคล

Abstract

Thesis Title	Opinions of Facilitators towards Restorative Justice through Family and Community Group Conferencing at Juvenile Observation and Protection Centres, Ministry of Justice
The Researcher	Wipa Saengow
Level of Study	Master of Arts in Development Strategy
Year	2006
Chairman of Thesis Adviser	Assist. Prof. Wichai Puyotin
Thesis Advisers	Assoc. Prof. Dhirayudh Sundara Pol.Lt.Col.Phongthon Thanyasiri, Ph.D.

The purposes of this thesis were to study the opinions of facilitators towards restorative justice through family and community group conferencing at Juvenile Observation and Protection Centres, Ministry of Justice in 5 areas : of using concept and process of restorative justice, method of using restorative justice, expectation of using family and community group conferencing, operational problems and obstacles of facilitators the ways to solve operational problems of facilitators; to compare the opinions of facilitators classified by groups, and the experience of facilitators; and to suggest the ways to develop the process of restorative justice at Juvenile Observation and Protection Centre. The samples in this research were facilitators, psychologists, social workers and parole officers in total number of 108 people at Juvenile Observation and Protection Centre in 44 provinces. Krejcie and Morgan table and questionnaire were used as research instruments. The data were analyzed by using SPSS. Moreover, the statistics in this research were percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test.

The results of this research revealed that the overall opinions of the facilitators towards restorative justice through family and community group conferencing at Juvenile Observation and Protection Centre were at moderate levels in five areas. Having considered each area, it was found that their opinions were at high levels in three areas: the ways to solve operational problems, expectation of using family and community group conferencing and method of using

restorative justice. However their opinions were at moderate levels in two areas: concept and process of restorative justice and operational problems and obstacles of facilitators.

Having compares the opinions of the facilitators classified by their groups and experience in overall aspect, it was found that there was no statistical significance difference of .05 level. Having considered each aspect, however, it was found that there was statistical significance difference of .05 level.

The opinions towards restorative justice of the facilitators with different sexes, ages, marital status, groups and experience in overall aspect were different at statistical significance of .05 level. Having considered each aspect, it was found that the opinions of the facilitators with different ages, positions and experience were also different at statistical significance of .05 level. This associated with the hypothesis.

The following are the facilitators' opinions and suggestions towards the ways to solve operational problems: public relation is necessary in order to give continuous knowledge to people and community and they are able to take part in solving problems. The law should be enforced to punish the people who break it. The training courses should always be provided for the facilitators. The importance of meeting should be explained the victims, youths and police. The children who entered the process of family conference should be screened and selected by which they must feel guilty and compensation given to the victims should not be considered as important. The budget should be increased to pay to the participants. And the training course for community leaders should be organized in order to set up the strategy for the process of restorative justice through family and community group conferencing in three levels i.e., national, family and community and personal levels.